

Tom pierwszy książki o tytule *Prawo i władza na przestrzeni wieków* zawiera zatem rozprawy i prace dotyczące dziejów władzy i historii prawa w porządku chronologicznym od starożytności aż po czasy współczesne. Obejmuje zatem prezentację zagadnień badawczych, które dotyczą obszaru naukowych zainteresowań Jubilata, by wspomnieć przywołane powyżej prace na temat stosunków Korony i Litwy w XVIII wieku czy europejskiego federalizmu.

Natomiast w drugim tomie, podzielonym na dwie części, zamieszczone zostały najpierw prace na temat historii szeroko rozumianej władzy wykonawczej, rządowej, administracji i sądownictwa administracyjnego. Z kolei w drugiej części znalazły się artykuły o historii nauki i idei, dobrze korespondujące z historią myśli administracyjnej i dziejom nauki i nauczania prawa, którym to kwestiom Jubilat poświęcił wiele swoich prac. Funkcji recenzenta jubileuszowego wydawnictwa podjął się prof. dr hab. Stanisław Waltoś.

Końcowym akcentem uroczystości było wystąpienie Profesora Jerzego Malca, w którym zaprezentował on krótką retrospekcję swej działalności naukowej tak w Uniwersytecie Jagiellońskim, jak i Krakowskiej Akademii. Jubilat złożył również serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy przyczynili się do zorganizowania uroczystości i wydania książki jubileuszowej: jej redaktorom, autorom rozpraw i artykułów, którzy swym intelektem i nazwiskiem uświetnili jubileuszowe wydawnictwo, władzom i założycielom Krakowskiej Akademii oraz Krakowskiemu Towarzystwu Edukacyjnemu i Oficynie Wydawniczej Krakowskiej Akademii.

Uroczystość jubileuszu 40-lecia pracy naukowej Profesora Jerzego Malca przebiegła w niezwykle przyjaznej i miłej atmosferze, Jubilat cieszy się bowiem w środowisku historyków prawa niekłamany uznaniem i szacunkiem. Familiarny nastrój uroczystości zapewnili także mówcy, nie stroniący od anegdot i dykteryjek w przekonaniu, że przemawiają do życzliwego Jubilatowi grona słuchaczy. Uroczystość uświetnił występ duetu akordeonowego studentów Krakowskiej Akademii Muzycznej.

ANDRZEJ DZIADZIO (Kraków)

X ZJAZD HISTORYKÓW DOKTRYN POLITYCZNYCH I PRAWNYCH W SZKLARSKIEJ PORĘBIE

Doroczny Zjazd Katedr Doktryn Politycznych i Prawnych oraz Katedr Historii Doktryn Politycznych i Prawnych, który odbył się w dniach 23-25 października 2012 r. w Szklarskiej Porębie, został zorganizowany przez Katedrę Doktryn Politycznych i Prawnych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Katedrę Doktryn Polityczno-Prawnych i Prawa Rzymskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego przy współudziale Polskiego Towarzystwa Myśli Politycznej. Konferencja spotkała się z dużym zainteresowaniem środowiska historyków doktryn, w tym gości zaproszonych z Australii, Japonii, Litwy i Ukrainy.

Motywy przewodnim Zjazdu były *Tendencje rozwojowe myśli politycznej i prawnej*. Szeroki zakres przedmiotowy konferencji powodował różnorodność podejmowanej tematyki i jej rozpiętość chronologiczną. Umożliwiało to ukazanie szerokiego spektrum badań prowadzonych w poszczególnych ośrodkach uniwersyteckich. Przyczyniło się również do wzbogacenia i ożywienia dyskusji nad prezentowanymi referatami.

Konferencja odbyła się pod patronatem Ministra Sprawiedliwości Jarosława Gowina, Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr hab. Marka Bojarskiego, Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego dr. hab. Piotra Steca, prof. UO, Dziekana Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego dr. hab. Włodzimierza Gromskiego, prof. UW, oraz burmistrza Szklarskiej Poręby, Grzegorza Sokolińskiego.

Konferencję otworzył dr hab. Piotr Stec, prof. UO. Następnie głos zabrał burmistrz Szklarskiej Poręby, Grzegorz Sokoliński. Po przywitaniu uczestników konferencji przez kierownika Katedr Doktryn prof. dr. hab. Marka Maciejewskiego oraz prezesa Polskiego Towarzystwa Myśli Politycznej, dr. hab. Macieja Marszałę, prof. UW, miały miejsca pierwsze wystąpienia podczas konferencji. Prof. dr hab. Henryk Olszewski przedstawił sylwetkę i dorobek naukowy zmarłego w 2011 r. profesora Jana Baszkiewicza. Znakomity prawnik, historyk idei, jednocześnie wielki erudyta był wychowawcą i autorytetem dla wielu polskich historyków myśli politycznej. Zmarłego w 2008 roku profesora Karola Joncę, wybitnego historyka idei i specjalistę z zakresu historii gospodarczej, wspominał jego uczeń i następca na stanowisku kierownika wrocławskiej Katedry Doktryn Politycznych i Prawnych, prof. dr hab. Marek Maciejewski.

Pierwszą sesję Zjazdu prowadził prof. dr hab. Henryk Olszewski. Wprowadzeniem do problematyki będącej przedmiotem konferencji były referaty: prof. dr hab. Krystyny Chojnickiej i prof. dr. hab. Michała Jaskólskiego (UJ), „Rozważania nad pojęciem rozwoju w myśli politycznej i prawnej”; prof. dr hab. Ryszarda Skarżyńskiego (UwB), „Współczesna ewolucja znaczenia historii doktryn politycznych i prawnych”; prof. dr. hab. Adama Czarnoty (Uniwersytet Nowej Południowej Walii w Sydney, UwB), „Republikańska koncepcja rządów prawa, czyli co historyk idei może dać teoretykowi prawa”; prof. dr hab. Marii Zmierczak (UAM), „Ekonomia a prawo: wpływ doktryn ekonomicznych na rozwój prawa w II poł. XIX i XX wieku”; prof. dr. hab. Wiesława Kozub-Ciembroniewicza (UJ), „Dydaktyka przedmiotu: Totalitaryzm. Bolszewizm, faszyzm włoski, narodowy socjalizm – doświadczenia i refleksje”. Kolejną sesję prowadził prof. dr hab. Janusz Justyński. W tym panelu głos zabrali: prof. dr hab. Zbigniew Rau (UŁ), „Między autonomią a autorytetem – dylematy filozoficznego anarchizmu”; dr hab. Piotr Stec, prof. UO, „Prawo prywatne w XXI w. – między unifikacją a dywersyfikacją”; prof. dr hab. Ryszard M. Małajny (UŚ), „Realizacja idei podziału władzy w USA – głosy amerykańskie i europejskie”; dr Kazimierz Michał Ujazdowski (UŁ), „Znaczenie refleksji doktrynalnej w analizach rozwiązań ustrojowych. Geneza i tożsamość V Republiki Francuskiej”. W południowej części obrad plenarnych prowadzonej przez prof. dr. hab. Lecha Dubela uczestnicy konferencji wysłuchali referatów prof. dr. hab. Krzysztofa Kawalca (UWr), „Tendencje rozwojowe w polskiej myśli politycznej lat 1918-1939”; prof. dr. Tarasa

Andrusiaka (Uniwersytet Iwana Franki we Lwowie), „Osobliwości rozwoju polityki oraz myśli prawnej w społeczeństwie posttotalitarnym na przykładzie Ukrainy”; prof. dr. Shinsuke Hosody (Uniwersytet Ryukoku w Kioto), „Historia Kaszubów w oczach badacza japońskiego. Kaszubi a mniejszości etniczne oraz narodowościowe w Japonii”. Drugi panel części popołudniowej pierwszego dnia konferencji prowadził prof. dr hab. Michał Jaskólski. Referaty wygłosili prof. dr hab. Henryk Malewski (Uniwersytet w Szawłach) wraz z dr Alicją Malewską (UJ), „Proces formowania się podmiotowości politycznej społeczności polskiej na Litwie na przełomie XX-XXI w.” oraz dr hab. Marka Komata, prof. UKSW, „Przyszłość ustrojów totalnych w spojrzeniu prawników polskich. Po referatach plenarnych w dyskusji uczestniczyli prof. dr hab. Krzysztof Kawalec i prof. dr hab. Michał Jaskólski.

W trakcie konferencji w Szklarskiej Porębie odbyło się posiedzenie Polskiego Towarzystwa Myśli Politycznej, którego powstanie zostało zainicjowane podczas poprzedniego zjazdu w Kazimierzu nad Wisłą. Intencją założycieli była integracja polskiego środowiska naukowców zajmujących się myślą polityczną. Jednym z celów Towarzystwa jest inicjowanie i rozwijanie współpracy z historykami idei w kraju i za granicą, a także wyrażanie i promowanie opinii o doniosłej roli przedmiotu doktryn politycznych i prawnych w ramach studiów prawniczych. Realizacją tego zamierzenia był I Zjazd Polskiego Towarzystwa Myśli Politycznej, który otworzył i któremu przewodniczył prezes Towarzystwa, dr hab. Maciej Marszał, prof. UW. W wystąpieniu prezes przedstawił historię Towarzystwa, dotychczasowe dokonania oraz założenia i plany dalszej jego działalności. Dr Michał Urbańczyk (UAM) – sekretarz Towarzystwa – mówił o bieżącej działalności Towarzystwa, a dr hab. Anna Machnikowska, prof. UG – skarbnik Towarzystwa – przedstawiła sprawozdanie finansowe. Następnie zabrali głos członkowie zarządu: dr Jarosław Kostrubiec (UMCS) omówił zmiany proponowane w statucie Polskiego Towarzystwa Myśli Politycznej, a dr hab. Maciej Chmieliński, prof. UŁ, zobrazował planowane inicjatywy naukowe Towarzystwa. Mgr Paweł Fiktus (UWr) przedstawił prezentację strony internetowej Polskiego Towarzystwa Myśli Politycznej. Dr Marcin Niemczyk (UR) wygłosił przygotowany na prośbę władz Towarzystwa referat pt. „Historia doktryn polityczno-prawnych w kontekście krajowych ram kwalifikacji”, będący głosem w dyskusji nad przeprowadzanymi zmianami programowymi w edukacji prawniczej.

W drugim dniu konferencji obrady zostały podzielone na cztery sekcje. Panel zatytułowany „Idee jako źródło instytucji politycznych i prawnych” prowadził prof. dr hab. Bogdan Szlachta. Autorami wystąpień byli: dr hab. Anna Machnikowska, prof. UG, „Niezależność sądów we współczesnej myśli politycznej”; dr hab. Adam Bosiaci, prof. UW, „Konwergencja systemów prawnych w okresie globalizacji: spostrzeżenia i możliwe perspektywy”; dr Przemysław Krzywoszyński (UAM), „Referendum: zagrożenie czy szansa dla wspólnej Europy?”; dr Michał Bożek (UŚ), „Idea władzy ustawodawczej w niemieckim konstytucjonalizmie monarchicznym”. Następnie podczas obrad prowadzonych przez prof. dr hab. Dariusza Szpopera wysłuchano: dr. Radosława Antonowa (UWr), „Współczesne tendencje w badaniach terroryzmu”; dr. Artura Biłgorajskiego (UŚ), „Ewolucja idei społeczeństwa obywatelskiego”; mgr. Jacka Wałdocha (UG), „Postulaty partii politycznych podczas wyborów do Rady Miejskiej miasta Wilna w dwudziestoleciu międzywojennym”.

W kolejnej sekcji noszącej nazwę „Myśl polityczna i prawna wobec współczesnego świata”, której przewodniczył prof. dr hab. Ryszard M. Małajny, wygłoszono następujące referaty: dr hab. Maciej Chmieliński, prof. UŁ, „Polis czy kosmopolis? Państwo i naród w epoce globalizacji”; dr hab. Mirosław Sadowski (UWr), „Prawo muzulmańskie – stagnacja czy rozwój?”; dr hab. Tomasz Tulejski, prof. UŁ, „Nieświęte «Święte Wojny» czasów ponowoczesnych”; dr Krzysztof Księski (UMCS), „Ponowoczesna demokracja jako tendencja rozwojowa myśli politycznej i prawnej”; dr Jacek Janowski (UMCS), „Globalna cyberkultura polityki i prawa”. Natomiast w części prowadzonej przez prof. dr hab. Wiesława Kozub-Ciembroniewicza uczestnicy mogli zapoznać się najnowszymi tendencjami w ramach jusnaturalizmu zaprezentowanymi przez dr. Krzysztofa Kukuryka (UMCS), „Współczesne tendencje rozwojowe doktryn prawa natury”, oraz z referatem dr. Michała Urbańczyka (UAM), „Pojęcie demokracji deliberatywnej i jej praktyka we współczesnych systemach politycznych”. Zarys historii i aktualne kierunki libertarianizmu przedstawili dr Olgierd Górecki (UŁ), „Rekonstrukcja historycznych podstaw i ideologicznej ciągłości współczesnego libertarianizmu”, oraz dr Włodzimierz Gogóło (UMCS), „Tendencje rozwojowe myśli polityczno-prawnej libertarianizmu”. W dyskusji uczestniczyli: prof. dr hab. Wiesław Kozub-Ciembroniewicz, dr hab. Tomasz Tulejski, prof. UŁ, dr Dorota Pietrzyk-Reeves, dr hab. Mirosław Sadowski i dr Jacek Janowski.

W części popołudniowej odbyły się dwie sekcje: „Polska myśl polityczna i prawna” oraz „Sprawiedliwość, wolność, władza jako kategorie myśli politycznej”. Pierwszej z nich przewodniczyła dr hab. Anna Machnikowska, prof. UG i prof. dr hab. Zbigniew Rau (UŁ). Referaty mieli: prof. Michał Śliwa (UP Kraków), „Idea demokracji – rewaloryzacja czy deficyt we współczesnej polskiej kulturze politycznej”; dr hab. Maciej Marszał, prof. UW; dr hab. Arkady Rzegocki, prof. AI, „Rola czasopism w kształtowaniu myśli politycznej III RP”; dr Jakub Skomiał (UŁ), „Tendencje rozwojowe w dziejach myśli polityczno-prawnej w Polsce”.

W dalszej części panelu dotyczącego polskiej myśli politycznej wypowiedzi mieli: mgr Małgorzata Owczarska (UŁ), „Założenia i rozwój polskiej myśli republikańskiej w XVI i XVII w.”; okres międzywojenny w Wilnie został przybliżony uczestnikom konferencji przez dr. Przemysława Dąbrowskiego (UG), który wygłosił referat pt. „Stronictwo faszystów polskich i «narodowi socjaliści» w Wilnie okresu dwudziestolecia międzywojennego”, oraz mgr. Mikołaja Tarkowskiego (UG), „Wileńscy prawnicy okresu międzywojennego wobec aktualnych problemów ustawodawstwa polskiego”. Następnie referat przedstawił mgr Michał Rupniewski (UŁ), „Pojęcia bezstronności, wzajemności i wzajemnej korzyści w wybranych współczesnych koncepcjach sprawiedliwości”. W dyskusji wzięli udział prof. dr hab. Dariusz Szpoper, prof. dr hab. Bogdan Szlachta i prof. dr hab. Zbigniew Rau.

W kolejnej sekcji, której przewodniczyła prof. dr hab. Maria Zmierzak, referentami byli: dr hab. Piotr Kimla (UJ), „Filozofia sprawiedliwości jako zarzewie konfliktów”; mgr Tobiasz Bocheński (UŁ), „Pluralistyczny miraż – analiza krytyczna koncepcji Isaiaha Berlina”; mgr Maciej Indan-Pykno (UMK), „Amerykańska myśl polityczno-prawna w poglądach Charles’a Austina Bearda”; dr Paweł Sydor (UŁ), „Marks, Marcuse, Žižek. Optyka państwa w wybranych kierunkach współczesnej myśli marksistowskiej”. Po referatach głos w dyskusji zabrali: prof. dr hab. Janusz